

ch.ch – il portal electronic da la Svizra

■ Il portal svizzer ch.ch (ni er svizra.ch) è la pagina d'access nazionala da la Svizra. Ella è l'entrada centrala tar las infurmaziuns d'internet da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas, e quai per tudestg, franzos, talian, rumantsch ed englais. Il portal svizzer exista dapi l'onn 2002 ed è in'ovra comunabla dals trais stgalims stats. Cuntrari a las paginas uffizialas sco admin.ch, gr.ch ni las paginas uffiziala da vischnanca n'è ch.ch betg structurà tenor las puschidas dal maun public, mabain tenor ils basegns da las burgaisas e dals burgais. La pagina è dividida en ils quatter temas 'Persunas privatas', 'Interpresas', 'Autoritads' e 'Davart la Svizra'. Mintga tematica cumpiglia mintgamai texts infurmatics ed ina rimnada da links tar uffizis e posts da consultaziun.

En la rubrica 'Infurmaziuns praticas' preschenta ch.ch ina retscha da links utils als servetschs ils pli apprezzads da la vita dal mintgadi: cudesch da telefon, infurmaziun da traffic, charta meteorologica, chattar ina media u in medi, ina lavur, in urari da la viafier, calcular online la taglia ed anc dapli.

Persunas privatas

Las 'Chaussas personalas' cumpiglian

ch.ch – survista dal cuntegn

Persunas privatas

- Infurmaziuns praticas
- Chaussas personalas
- Sanadad e fatgs socials
- Farmaziun e perscrutaziun
- Lavur
- Cultura e medias
- Ambient e construir
- Mobilitad
- Segirezza
- Stadi e dretg

Interpresas

- Fundar
- Manar
- Midar e smetter l'activitad

Autoritads

- Autoritads en Svizra
- Autoritads svizras a l'exteriur
- Organizaziuns internaziunalas

Davart la Svizra

- Fanestra dals chantuns
- Svizra multimediala
- Fatgs e cifras
- Svizras e Svizzers a l'exteriur
- Estras ed esters en Svizra
- Promozion Svizra
- Turissem en Svizra

La pagina iniciala dal portal svizzer.

tematicas sco permissiuns da dimora, stadi civil, abitar e midar chasa, assicuranzas u animals. Sut 'Sanadad e fatgs socials' vegnan preschents l'AVS/AI, cassas da malsaus e temas sco impediments, prevenziun u dependenza da drogas.

La secziun 'Furmaziun e perscrutaziun' porchia infurmaziuns davart tut ils stgalims da scola: scola preliminar, temp da scola obligatoric, stgalim secundar II ed universitad, ma er davart stipendis, la furmaziun professiunala e la furmaziun supplementara. La rubrica 'Lavur' tracta ils aspects lavurants e lavurants, dischocupaziun, conflicts da lavur, independenza professiunala e pensiuin.

Sut 'Cultura e medias' vegnan preschentadas instituziuns culturalas, la promozion da cultura, archiv e bibliotecas. Plinavant cumpiglia quest sutchapitel infurmaziuns e tips concernent medias, telecomunicaziun ed il diever segir da l'internet.

La rubrica 'Ambient e construir' tematisescha aria e clima, energia, rumend ed aspects dal construir sco permissiuns, la planisaziun dal territori ed il register funsil. Il chapitel 'Mobilitad' cumpiglia la viafier ed il traffic public, il traffic motorisà e betg motorisà sco er il traffic aviatic.

Sut 'Segirezza' datti infurmaziuns davart l'armada, il servetsch civil, il provediment, la protecciun civila, la polizia ed ils pompieri. La secziun 'Stadi e dretg' cuntegna temas sco democrazia, egalitad tranter dunna ed um, rassissem, taglias, dazis, register penal u post da mediaziun. Il suandant exempel d'in text infurmativ tracta il tema «Uffants ed internet». Entant han blers uffants access a l'internet sur il computer da famiglia ed en scola. La navigaziun en l'internet cuntegna ristgas, cunter las qualas ils geniturs ed ils uffants pon prevengnir. Software che filterescha

tschertas paginas d'internet pussibilitescha da definir glistas negativas e positivassas cun paginas scumandadas e permissas. I po er vegnir fixà tge software ch'in uffant dastga duvrar per ina tscherta durada. Per sa protegger cunter abus duessan vegnir resguardads ils suandants tips da segirezza: mai communitar datas (num, adressa, fotografia) en chats ed en forums; betg dar resposta a contribuziuns ed ad e-mails dubius, malonest, smanatschans u provocants en forums; avair precauziun, sche

titadas las restructuraziuns e la dissoluzion d'interpresas.

Il tema 'Autoritads' è il portal tar tut ils uffizis federals e chantunals e tar las administraziuns communalas, ma er tar autoritads svizras a l'exteriur. Plinavant vegnan preschentadas l'organizaziun politica da la Svizra e differents organizaziuns internaziunalas (ONU, Uniuin europeica ed autras). Medemamain cumpiglia ch.ch in portal da piazzas dal maun public, in register da las autoritads, infurmaziuns da-

ha gia oz ina posiziun speziala e las qualas giandan ina gronda acceptanza politica a l'intern. Quai è: pasch e segirezza, cooperaziun da svilup ed agid umanitar, protecciun da l'ambient, dretg internaziunal, economia e fatgs socials.

Davart la Svizra

Qua pon ins emperder ad enconuscher ils singuls chantuns, lur istorgia, lur cultura e lur atgnadads cun agid dals purtrets en la 'Fanestra dals chantuns'. La 'Svizra multimediala' cuntegna surpraisas audiovisualas: 'La Svizra en 3D', 'La Svizra per l'ureglia', 'La Svizra per l'egl' e 'Cartas postalas electronicas'. 'Fatgs e cifras' preschenta la situaziun geografica da la Svizra ed infurmaziuns da basa davart la furma dal stadi.

La rubrica 'Svizras e Svizzers a l'exteriur' cuntegna infurmaziuns da dretg e posts da consultaziun, in guid per ils Svizzers a l'exteriur ed infurmaziuns sin viadi. 'Estras ed esters en Svizra' preschenta las kundiziuns da lavur, da viver e d'asil en Svizra e cuntegna infurmaziuns davart ils temas integrazions e return en il pajais natal.

La 'Promozion svizra' preschenta organizaziuns che stattan en il servetsch da l'infurmaziun publica sco Preschentscha Svizra, Pro Helvetia u swissinfo. E 'Turissem Svizra' preschenta organizaziuns turisticas sco er pussaivladads da pernottar, da viajar e da sa nutrir.

Il suandant exempel d'in text infurmativ tracta il tema «La Svizra per l'ureglia»: 'La Svizra per l'ureglia' permetta in viadi auditiv tras tut las regiuns linguisticas da la Svizra. Ins po mintgamai tadlar ina prova auditiva istorica, leger la transcripziun

ch.ch – dai er vus in sguard.

persunas estras offreschan regals u daners; communitar experientschas curiosas e dischagreablas als geniturs u ad autras persunas da confidenza; betg fixar appuntamenti cun persunas ch'ins ha emperdi d'enconuscher en l'internet senza infurmar avant ils geniturs u amis.

Interpresas ed autoritads

In'entira retscha d'instituziuns privatas e semipublicas sustegna interprendidas ed interprendiders tar lur lavur. Ellas porchan sustegn finanziar, coaching, agid en connex cun la tschertga da chapital da ristga u intermediaziun da contacts. Il maun public procura en emprima lingua per bunas kundiziuns da basa (leschas e sistems da taglia). Las infurmaziuns sut il tema 'Interpresas' èn structuradas tenor las rubricas 'Fundar', 'Manar', 'Midar e smetter l'activitad'.

Tar il 'Fundar' s'audan aspects sco promozion ed agid, la tscherna da la furma giuridica, il register da commerzi, engaschar personal u protegger ideas. La rubrica 'Manar' tracta permissiuns, taglias e dazis, lavurants e lavurants e segirezza. Sut 'Midar e smetter l'activitad' vegnan tema-

vart votaziuns ed elecziuns ed il quiz-online "Tge sas ti da la civica?"

Il suandant exempel d'in text infurmativ tracta il tema «Las Naziuns unidas»: Dapi l'onn 2002 è la Svizra commembra cumplaina da las Naziuns unidas (ONU): Là s'engascha ella cunzunt per mantegnair la pasch e la segirezza sin il mund. La Svizra è daventada commembra da l'ONU ils 10 da settember 2002. Da 1948 fin 2002 è ella stada osservatura tar ils organs principals da las naziuns unidas. Ella è er gia stada commembra da tut las organizaziuns spezialas da l'ONU, da blers fonds, programs ed instituts ed è s'engaschada là per ils interess da l'ONU, ch'èn er ils interess da la politica exteriura da la Svizra: promover e mantegnair la pasch e la segirezza. Tras quai ch'il pievel ed ils chantuns han ditg gea a la participaziun a l'ONU, è la Svizra da nov er commembra da l'ONU principala, pia da la radunanza generala, nua ch'ella po s'engaschar anc pli fitg per quests interess. Las prioritads tematicas da la politica svizra da l'ONU resultan principalmain or da las activitads ed or da las iniziativas, tar las qualas la Svizra

correspondenta e la translaziun. Per il territori rumantsch èn cuntegnids exempels da Ramosch (vallader), Schlarigna (puter), Tinizong (surmiran), Pignia (sutsilvan) e Breil-Danis (sursilvan). Qua la transcripziun dal document auditiv da Schlarigna: «Avaunt tuot ün salüd our d'Engiadina als auditors! Ün m'ho giavüsch da dir ün pèr plets sülla platta e que illa tschauntscha d'Engiadin'Ota. Che dir il cuort temp concess in m'adressand als auditors rumantschs? Che dir, scha na profiter darcho üna vouta da l'ocasiun spüerta e discuorrer da nossa favella, la lingua da la mamma e da sieus pissers e sia pusiziun, dals prievels chi l'innatschan, sias spranzas?»

La presentaziun:

ch.ch – il portal svizzer (www.ch.ch ubain www.svizra.ch)

Dapli infurmaziuns: chatta.ch/?hid=192 www.chatta.ch

Ils chantuns da la Svizra sa preschentan.